

DELEGATURA UOKiK W KATOWICACH

Katowice, dnia 23.12.2004r.

RKT-410-08/04/MI

DECYZJA Nr RKT-67/2004

I. Stosownie do art. 28 ust. 6 ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. z 2003r. Nr 86, poz. 804; Dz.U. z 2003r. Nr 60, poz. 535; Dz.U. z 2003r. Nr 170, poz. 1652; Dz.U. z 2004r. Nr 93, poz. 891; Dz.U. z 2004r. Nr 96, poz. 959) oraz § 6 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2002 r. w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz.U. z 2002r. Nr 18, poz. 172; ze zm. Dz.U. z 2003r. Nr 6, poz. 68) po przeprowadzeniu postępowania antymonopolowego wszczętego z urzędu przeciwko Śląskiej Izbie Lekarsko-Weterynaryjnej w Katowicach, 40-065 Katowice, ul. Mikołowska 100,

– działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów,

1. na podstawie art. 9 wymienionej na wstępie ustawy **uznaje się za praktykę ograniczającą konkurencję** i naruszającą zakaz, o którym mowa w art. 5 ust. 1 pkt 1 w/w ustawy, zawarcie porozumienia ograniczającego konkurencję polegającego na bezpośrednim lub pośrednim ustalaniu cen za świadczone usługi weterynaryjne poprzez przyjęcie przez organy Śląskiej Izby Lekarsko – Weterynaryjnej z siedzibą w Katowicach uchwał w sprawie cenników wskaźnikowych usług weterynaryjnych **i nakazuje się zaniechanie jej stosowania,**
2. na podstawie art. 101 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów **nakłada się** na Śląską Izbę Lekarsko – Weterynaryjną w Katowicach **karę pieniężną** w wysokości 14 000 PLN (słownie złotych: czternaście tysięcy), co stanowi około 5 % przychodu osiągniętego w roku 2003 poprzedzającym rok nałożenia kary, płatną do budżetu państwa, z tytułu naruszenia zakazu, o którym mowa w art. 5 ust. 1 pkt 1 w/w ustawy, w zakresie opisanym w punkcie I.1 sentencji.

II. Na podstawie art. 72 w związku z art. 75 ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. z 2003r. Nr 86, poz. 804; Dz.U. z 2003r. Nr 60, poz. 535; Dz.U. z 2003r. Nr 170, poz. 1652; Dz.U. z 2004r. Nr 93, poz. 891; Dz.U. z 2004r. Nr 96, poz. 959) oraz stosownie do art. 28 ust. 6 tej ustawy i § 6 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2002r. w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz.U. z 2002r. Nr 18, poz. 172 ze zm. Dz.U. z 2003r. Nr 6, poz. 68), po przeprowadzeniu postępowania antymonopolowego wszczętego z urzędu przeciwko Śląskiej Izbie Lekarsko – Weterynaryjnej w Katowicach oraz uwzględniając wynik w/w postępowania antymonopolowego,

- w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów,

postanawia się obciążyć Śląską Izbę Lekarsko – Weterynaryjną w Katowicach kosztami opisanego na wstępie postępowania antymonopolowego, oraz zobowiązać Śląską Izbę Lekarsko – Weterynaryjną do zwrotu Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów kosztów w kwocie 27 PLN (słownie złotych: dwadzieścia siedem).

Uzasadnienie

W okresie od 12.01.2004r. do 01.07.2004r. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (zwany dalej „Organem Antymonopolowym”) przeprowadził z urzędu postępowanie wyjaśniające mające na celu wstępne ustalenie, czy na rynku usług weterynaryjnych nastąpiło naruszenie przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów (zwanej dalej „ustawą antymonopolową”) uzasadniające wszczęcie postępowania antymonopolowego, w tym, czy sprawa ma charakter antymonopolowy. Impulsem do wszczęcia w/w postępowania było pismo przewodniczącej Polskiego Klubu Psa Rasowego z dnia 14.11.2003r. z prośbą o interwencję w związku z podejrzeniem ustalenia przez izby lekarsko – weterynaryjne cenników minimalnych za usługi weterynaryjne, które dnia 24.11.2003r. wpłynęło drogą elektroniczną do Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (karta nr 70). Postępowaniem wyjaśniającym objętych zostało 17 jednostek organizacyjnych samorządu lekarzy weterynarii: Krajowa Izba Lekarsko – Weterynaryjna oraz 16 okręgowych izb lekarsko – weterynaryjnych, w tym Śląska Izba Lekarsko – Weterynaryjna w Katowicach.

W toku w/w postępowania ustalono, że w latach 1991 – 2003 organy Śląskiej Izby przyjęły 7 uchwał w sprawie tzw. cenników wskaźnikowych usług weterynaryjnych. W oparciu o zebrany w postępowaniu wyjaśniającym materiał dowodowy zostało wszczęte z urzędu postępowanie antymonopolowe w związku z podejrzeniem zawarcia przez Śląską Izbę Lekarsko – Weterynaryjną w Katowicach porozumienia ograniczającego konkurencję polegającego na bezpośrednim lub pośrednim ustalaniu cen za świadczone usługi weterynaryjne poprzez przyjęcie przez organy Śląskiej Izby Lekarsko – Weterynaryjnej uchwał w sprawie cenników wskaźnikowych usług weterynaryjnych, co może stanowić naruszenie art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów (karta nr 1).

W odpowiedzi na zawiadomienie o wszczęciu postępowania (karta nr 2) Śląska Izba Lekarsko – Weterynaryjna w Katowicach (zwana dalej „Śląską Izbą”) stwierdziła, że przyjęte przez jej organy, w drodze uchwał, cenniki wskaźnikowe usług weterynaryjnych nie miały mocy obowiązującej lekarzy weterynarii wykonujących wolny zawód, nie zawierały ani cen minimalnych, ani maksymalnych, a stanowiły jedynie informację o wysokości pobieranych opłat za wykonywane usługi lekarsko – weterynaryjne. Intencją Izby było ustalenie średniego poziomu cen za usługi weterynaryjne, a cenniki miały na celu powiadomienie lekarzy weterynarii o średnich aktualnie stosowanych w zakładach leczniczych dla zwierząt cenach usług. Podniesiono również, że tzw. „cena wskaźnikowa” to cena uzasadniona, która wynika ze średnich cen stosowanych w zakładach leczniczych dla zwierząt. Śląska Izba wskazała również, że nie znane są jej przypadki, by na podległym jej terenie miały miejsce sprawy konfliktowe wypływające z realizacji uchwał samorządu lekarzy weterynarii. Nie egzekwowano w żaden sposób zasad naliczania i stosowania cen przez zakłady lecznicze dla zwierząt; nie zgłoszono w tej sprawie żadnej skargi, ani nie toczyło się w tej sprawie żadne postępowanie dyscyplinarne (karty nr 3-4). Śląska Izba wyraziła stanowisko, że publikowanie informacji w zakresie cen wskaźnikowych nie może stanowić porozumienia ograniczającego konkurencję w rozumieniu art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów (karta nr 29).

W wyniku przeprowadzonego postępowania administracyjnego Organ Antymonopolowy ustalił następujący stan faktyczny.

Samorząd lekarzy weterynarii jest samorządem zawodowym reprezentującym osoby wykonujące zawód zaufania publicznego. Głównym jego celem, zgodnie z art. 17 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej jest sprawowanie pieczy nad należytym wykonywaniem zawodu w granicach interesu publicznego i dla jego ochrony. Zadania oraz zasady działalności i organizacji samorządu lekarzy weterynarii określa ustawa z dnia 21 grudnia 1990 r. o zawodzie lekarza weterynarii i izbach lekarsko-weterynaryjnych (tekst. jedn. Dz.U. z 2002 r. Nr 187, poz. 1567 z

późn. zm.) (zwana dalej „ustawą o zawodzie lekarza weterynarii”). Zgodnie z art. 8 ust. 1 w/w ustawy samorząd jest niezależny w wykonywaniu swoich zadań i podlega tylko przepisom ustawy.

W myśl art. 8 ust. 3 ustawy o zawodzie lekarza weterynarii jednostkami organizacyjnymi samorządu są: Krajowa Izba Lekarsko – Weterynaryjna i okręgowe izby lekarsko – weterynaryjne. Jednostki te posiadają osobowość prawną. Art. 9 ust. 1 ustawy stanowi, że obszar działania poszczególnych okręgowych izb lekarsko-weterynaryjnych oraz ich siedziby ustala Krajowa Rada Lekarsko-Weterynaryjna, uwzględniając zasadniczy podział terytorialny państwa. Na mocy uchwały Nr 39/99/II Krajowej Rady Lekarsko – Weterynaryjnej z dnia 19 lutego 1999 r. w sprawie ustalenia obszaru działania i siedzib okręgowych izb lekarsko-weterynaryjnych, obszarem działania Śląskiej Izby jest teren województwa śląskiego, a jej siedziba mieści się w Katowicach (karta nr 30). Zadania i zasady działalności Śląskiej Izby określone zostały w Rozdziale 4 ustawy o zawodzie lekarza weterynarii pt. *Okręgowe izby lekarsko – weterynaryjne*. W/w ustawa nie przyznaje samorządowi lekarzy weterynarii prawa do ustanawiania cenników wynagrodzeń za usługi weterynaryjne.

Organami Śląskiej Izby, zgodnie z art. 24 ustawy o zawodzie lekarza weterynarii, są:

- Okręgowy Zjazd Lekarzy Weterynarii,
- Okręgowa Rada Lekarsko-Weterynaryjna,
- Okręgowa Komisja Rewizyjna,
- Okręgowy Sąd Lekarsko-Weterynaryjny,
- Okręgowy Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej.

Najwyższą władzą Śląskiej Izby Lekarsko – Weterynaryjnej jest Okręgowy Zjazd Lekarzy Weterynarii. Okręgowy Zjazd odbywa się raz do roku; działalnością Izby w okresach pomiędzy Zjazdami kieruje Okręgowa Rada (art. 25 i 29 ustawy o zawodzie lekarza weterynarii). Zgodnie z art. 26a w/w ustawy Okręgowa Rada może zwołać Nadzwyczajny Zjazd Lekarzy Weterynarii, który obraduje nad sprawami, dla których został zwołany.

Zgodnie z art. 27 ustawy o zawodzie lekarza weterynarii do zadań Okręgowego Zjazdu należy w szczególności:

- podejmowanie uchwał w sprawach objętych zakresem działania Izby,
- ustalanie zasad gospodarki finansowej oraz uchwalanie budżetu Izby,
- rozpatrywanie i zatwierdzanie sprawozdań Okręgowej Rady i innych organów Izby,
- ustalanie organizacji organów Izby i trybu ich działania,
- ustalanie liczby członków organów Izby,
- dokonywanie wyboru prezesa i członków Okręgowej Rady oraz innych organów Izby,
- dokonywanie wyboru delegatów na Krajowy Zjazd Lekarzy Weterynarii,
- ustalanie wysokości składki członkowskiej.

Okręgowa Rada, na podstawie art. 29 ustawy o zawodzie lekarza weterynarii, kierując działalnością Izby w okresach pomiędzy Okręgowymi Zjazdami, wykonuje zadania i czynności określone w art. 10 w/w ustawy, wykonuje uchwały Okręgowego Zjazdu Lekarzy Weterynarii, składa przed Okręgowym Zjazdem sprawozdanie ze swojej działalności i wykonania budżetu, prowadzi sprawy bieżące oraz wykonuje zadania zlecone przez Krajową Radę Lekarsko – Weterynaryjną.

Przynależność do Śląskiej Izby jest obligatoryjna i jest warunkiem wykonywania zawodu lekarza weterynarii na podlegającym jej terenie. Zgodnie z art. 17 ust. 1 ustawy o zawodzie lekarza weterynarii wszyscy lekarze weterynarii, którzy posiadają prawo wykonywania zawodu, przed podjęciem jego wykonywania na terenie okręgowej izby, są obowiązani uzyskać wpis do rejestru jej członków. Śląska Izba zrzesza zatem wszystkich uprawnionych do wykonywania zawodu lekarzy weterynarii działających na terenie woj. śląskiego i na dzień 27.07.2004r. liczyła [...] członków (karta nr 3).

W myśl art. 4 ustawy o zawodzie lekarza weterynarii, lekarz weterynarii ma obowiązek wykonywać zawód ze szczególną starannością w oparciu o zasady etyki i deontologii weterynaryjnej. Również art. 19 w/w ustawy stanowi, że członkowie samorządu lekarzy weterynarii obowiązani są m.in. przestrzegać zasad etyki i deontologii weterynaryjnej oraz innych przepisów związanych z wykonywaniem zawodu lekarza weterynarii, a także uchwał władz i organów

samorządu zawodowego. Zgodnie z art. 45 w/w ustawy członkowie samorządu podlegają odpowiedzialności zawodowej przed sądami lekarsko – weterynaryjnymi między innymi za postępowanie sprzeczne z zasadami etyki i deontologii weterynaryjnej. Obecnie obowiązujące zasady etyki i deontologii weterynaryjnej zostały wprowadzone mocą uchwały nr 16/2001/V Krajowego Zjazdu Lekarzy Weterynarii z dnia 17 czerwca 2001 r. w sprawie przepisów wprowadzających Kodeks Etyki i Deontologii Weterynaryjnej (karta nr 75). Art. 15 Kodeksu mówi, że wykonywanie zawodu lekarza weterynarii może odbywać się jedynie na zasadach i warunkach określonych odpowiednimi przepisami, a także uchwałami samorządu lekarzy weterynarii, zaś art. 10 ust. 3 Kodeksu za przewinienie zawodowe uznaje m.in. nieprzestrzeganie uchwał organów samorządu zawodowego.

Ponadto, zgodnie z art. 26 ust. 1 Kodeksu wysokość honorarium za wykonane czynności lekarza weterynarii jest wartością umowną, a lekarz weterynarii ustalając honorarium powinien uwzględnić wytyczne samorządu zawodowego, wkład swojej pracy, ponoszone koszty własne, a także sytuację materialną posiadacza zwierzęcia. Zgodnie z art. 46 ust. 1 Kodeksu, za postępowanie sprzeczne z zasadami etyki i deontologii weterynaryjnej Sąd Lekarsko – Weterynaryjny może orzec kary od upomnienia, poprzez naganą, do zawieszenia lub pozbawienia prawa wykonywania zawodu (karty nr 76 verte, 77).

Począwszy od roku 1991 r. władze Śląskiej Izby praktykowały uchwalanie i rozprawianie wśród lekarzy weterynarii uchwał w sprawie tzw. cenników wskaźnikowych usług weterynaryjnych. W 1991 r. przyjęto pierwszą uchwałę w tej sprawie – Uchwałę nr 3/2/91 Nadzwyczajnego Zjazdu Lekarzy Weterynarii Śląskiej Izby Lekarsko – Weterynaryjnej w Katowicach z dnia 13 grudnia 1991 r. w sprawie opracowania wskaźnikowego cennika usług weterynaryjnych. Na jej mocy, Nadzwyczajny Zjazd na podstawie art. 10 ust. 1 pkt 1 i 3 ustawy o zawodzie lekarza weterynarii zobowiązał Okręgową Radę Lekarsko – Weterynaryjną Śląskiej Izby do opracowania cennika wskaźnikowego usług weterynaryjnych (karta nr 24). Uchwała Nr 3/2/91 była podstawą do przyjęcia przez Okręgową Radę wszystkich kolejnych uchwał w sprawie cen za czynności weterynaryjne, które zostały podjęte w oparciu o jej zapisy. Były to w kolejności (karty nr 18-23, 79):

- a) Uchwała nr 28/93 z dnia 5 kwietnia 1993 r. Rady Okręgowej Śląskiej Izby Lekarsko-Weterynaryjnej w sprawie korekty cennika wskaźnikowego usług weterynaryjnych Śląskiej Izby Lekarsko-Weterynaryjnej,
- b) Uchwała nr 46/94 z dnia 15 września 1994 r. Rady Okręgowej Śląskiej Izby Lekarsko-Weterynaryjnej w sprawie korekty cennika wskaźnikowego usług weterynaryjnych Śląskiej Izby Lekarsko - Weterynaryjnej,
- c) Uchwała nr 70/95 z dnia 17 października 1995 r. Rady Śląskiej Izby Lekarsko - Weterynaryjnej w sprawie zmiany cennika wskaźnikowego usług weterynaryjnych Śląskiej Izby Lekarsko-Weterynaryjnej,
- d) Uchwała nr 28/II/97 z dnia 15 maja 1997 r. Rady Śląskiej Izby Lekarsko - Weterynaryjnej w sprawie zmiany cennika wskaźnikowego usług weterynaryjnych Śląskiej Izby Lekarsko-Weterynaryjnej,
- e) Uchwała nr 87/II/99 z dnia 11 maja 1999 r. Rady Śląskiej Izby Lekarsko - Weterynaryjnej w sprawie zmiany cennika wskaźnikowego usług weterynaryjnych Śląskiej Izby Lekarsko-Weterynaryjnej,
- f) Uchwała nr 114/III/03 z dnia 18 marca 2003 r. Rady Śląskiej Izby Lekarsko - Weterynaryjnej w sprawie zmiany cennika wskaźnikowego usług weterynaryjnych Śląskiej Izby Lekarsko-Weterynaryjnej w Katowicach.

Cenniki wskaźnikowe stanowiły załączniki do w/w uchwał (karty nr 7-13). Uchwały i cenniki wskaźnikowe rozpowszechniane były wśród członków Śląskiej Izby w drodze publikacji na łamach „Biuletynu Informacyjnego Śląskiej Izby Lekarsko – Weterynaryjnej” oraz na stronie internetowej Śląskiej Izby Lekarsko-Weterynaryjnej <http://www.izbawetkatowice.pl> (karty nr 4, 36-37, 48-49, 60 verte-62) . Biuletyn otrzymywał każdy członek Śląskiej Izby indywidualnie pod wskazany przez niego adres (karta nr 27).

Jak wskazała Śląska Izba, cenniki opracowano na podstawie uśrednienia cen stosowanych przez lecznice dla zwierząt działające w województwie śląskim. W opracowaniu cennika będącego załącznikiem do Uchwały nr 114/III/03 udział brała Komisja Lekarzy Wolnej Praktyki, która zebrała ustne i telefoniczne informacje dotyczące wysokości cen za usługi weterynaryjne. Informacje te zostały przedstawione w postaci projektu uchwały zaakceptowanego przez Radę Śląskiej Izby (karty nr 3-4, 27).

W 2002 r. Krajowa Rada Lekarsko – Weterynaryjna podjęła działania zmierzające do otrzymywania kopii wszystkich uchwał podejmowanych przez okręgowe zjazdy lekarzy weterynarii i rady okręgowych izb lekarsko – weterynaryjnych. W piśmie z dnia 11.03.2003r. sygn. KRL-W-23-41/03/III Krajowa Rada Lekarsko – Weterynaryjna wystąpiła do Śląskiej Izby o przesłanie do Warszawy wzoru cennika cen minimalnych, do wykorzystania w pracach Krajowej Rady nad przygotowaniem jednolitego cennika (karty nr 72, 73, 78). Śląska Izba w dniu 21.03.2003r. przesłała Krajowej Izbie cennik wprowadzony mocą uchwały nr 114/III/03 z dnia 18 marca 2003 r. w sprawie zmiany cennika wskaźnikowego usług weterynaryjnych Śląskiej Izby Lekarsko – Weterynaryjnej (karta nr 24). Krajowa Rada wdrożyła również praktykę przekazywania Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi kserokopii wszystkich uchwał. Zgodnie z art. 15 ust. 1 ustawy o zawodzie lekarza weterynarii Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi może zaskarżyć do Sądu Najwyższego uchwałę organu okręgowej izby lub Krajowej Izby pod zarzutem niezgodności z prawem. Nie zakwestionował on żadnej z uchwał w sprawie cen za usługi weterynaryjne (karty nr 29, 78).

Cenniki wprowadzone przez Śląską Izbę nie były jednolite pod względem sposobu prezentacji cen. Cenniki opracowane w latach 1993 – 1997 obejmowały 58 szczegółowych pozycji (czynności weterynaryjnych) zgrupowanych w czterech działach. Ceny za poszczególne czynności wyrażone były za pomocą punktów, a wartość jednego punktu – w jednostkach pieniężnych. Cenniki zawierały również zapisy dotyczące zwiększania opłat w przypadku wykonania usługi w godzinach nocnych oraz w niedziele i święta, a także zapisy ustalające minimalne stawki opłat, które miały następujące brzmienie: *Najniższa pobrana opłata w dziale I przy jednej wizycie nie może być niższa niż 50 pkt* oraz *Za zabiegi wyszczególnione w cenniku szczegółowym pobiera się opłatę nie niższą niż 50 pkt*. W latach 1993 – 1997 Śląska Izba wprowadziła 4 cenniki wskaźnikowe. Celem korekty cenników było podwyższenie cen poprzez zwiększenie wartości jednego punktu wskaźnikowego (karty nr 7-7 verte, 20-24).

W roku 1999 cennik wskaźnikowy został uszczegółowiony. Uzupełniono go o kilkanaście dodatkowych pozycji dotyczących leczenia małych zwierząt. Cennik również zawierał zapisy ustalające ceny minimalne za jedną wizytę i za zabiegi wymienione w cenniku szczegółowym oraz zapisy dotyczące sposobu naliczania cen w godzinach nocnych i w dni świąteczne (karty 8-12).

Ostatnią obowiązującą uchwałą Okręgowej Rady Śląskiej Izby, na mocy której wprowadzono cennik wskaźnikowy była uchwała Nr 114/III/2003 z dnia 18 marca 2003 r. w sprawie zmiany cennika wskaźnikowego usług weterynaryjnych Śląskiej Izby Lekarsko-Weterynaryjnej w Katowicach. Zrezygnowano w nim z punktowej prezentacji cen, zastępując punkty PLN. Ujęte w cenniku, będącym załącznikiem do w/w uchwały, usługi weterynaryjne usystematyzowane były w następujący sposób:

- I. *Lecznictwo dużych zwierząt*
 - A. *Czynności podstawowe*
 - B. *Zabiegi główne*
- II. *Lecznictwo małych zwierząt*
 - A. *Czynności podstawowe*
 - B. *Zabiegi główne*
 - C. *Pozostałe czynności*

W cenniku przyjęto zróżnicowany sposób przedstawienia cen za czynności weterynaryjne. Ceny za poszczególne usługi przedstawione były albo za pomocą przedziału zamkniętego (np. 200,00 – 250,00 zł; 20,00 – 50,00 zł), albo za pomocą przedziału jednostronnie domkniętego z określoną dolną granicą przedziału (np. od 2,50 zł; od 50,00 zł), albo za pomocą jednej wartości liczbowej

(np. 5,00 zł; 50,00 zł), przy czym przeważający był pierwszy sposób prezentacji cen. W końcowej części cennik zawierał również *Uwagi*, które obligowały lekarzy do stosowania wyższych cen na wypadek wykonania usługi poza siedzibą zakładu leczniczego i poza godzinami pracy zakładu. Ich postanowienia miały następujące brzmienie:

1. *Przy wizycie poza zakładem leczniczym dla zwierząt dolicza się koszty dojazdu*
2. *Za usługi wykonane w niedziele i święta cenę zwiększa się o 50%, a w godzinach 20.00 – 7.00 o 100%.*
3. *Do zabiegów głównych dolicza się wyłącznie koszt wizyt i ewentualnego dojazdu.*

W toku postępowania Śląska Izba wskazała, że w żaden sposób nie egzekwowała zasad naliczania i stosowania cen za usługi weterynaryjne, oraz że nie zanotowała przypadków, by na podległym jej terenie miały miejsce sprawy konfliktowe wpływające z realizacji uchwał samorządu lekarzy weterynarii. Cenniki wskaźnikowe nie były jej zdaniem obowiązujące dla lekarzy wykonujących wolny zawód, a stanowiły jedynie informację dla stosowania i pobierania opłat za wykonane usługi lekarsko weterynaryjne. (karty nr 4, 72).

Mocą Uchwały Nr 294/III/2004 Rady Śląskiej Izby Lekarsko Weterynaryjnej z 18 czerwca 2004 r. została uchylona uchwała nr 114/III/03 Rady Śląskiej Izby z dnia 18 marca 2003r. w sprawie zmiany cennika wskaźnikowego usług weterynaryjnych Śląskiej Izby Lekarsko Weterynaryjnej (karta nr 56). Śląska Izba zapowiedziała, że w nawiązaniu do art. 26 Kodeksu Etyki i Deontologii Weterynaryjnej opracuje inną formę wytycznych dotyczących honorarium lekarza weterynarii (karta nr 29). Śląska Izba stwierdziła, że przyczyną uchylenia uchwały wprowadzającej cennik wskaźnikowy było wejście w życie Ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o zakładach leczniczych dla zwierząt (Dz.U. z 2004r. Nr 11, poz. 95) wprowadzającej regulację funkcjonowania praktyk lekarsko – weterynaryjnych, a w szczególności wejście w życie wydanych do tej ustawy rozporządzeń wykonawczych Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 sierpnia 2004r. (Dz.U. z 2004r. Nr 194, poz. 1900 – 1906) regulujących zasady funkcjonowania praktyk lekarsko – weterynaryjnych. Powodem uchylenia cennika wskaźnikowego było również wejście w życie Ustawy z dnia 2 lipca 2004r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz.U. z 2004r. Nr 173, poz. 1807), która, jak podniosła Śląska Izba, w zakresie, w jakim dotyczy zawodów regulowanych *określa zagadnienia funkcjonowania zakładów leczniczych dla zwierząt w tym i pobierania opłat od świadczonych usług*. Izba wskazała, że samorząd zawodowy lekarzy weterynarii opiniował projekty w/w ustaw i rozporządzeń i dlatego znając proponowane zapisy prawa w tej tematyce Śląska Izba Lekarsko – Weterynaryjna w Katowicach uchyliła własną uchwałę nr 114/III/03 z dnia 18 marca 2003 r., uznając ją za zbędną (karty nr 81-82).

W toku postępowania Śląska Izba przedłożyła Rachunek wyników na dzień 31.12.2003r., z którego wynika, że w roku 2003 osiągnęła przychód w wysokości [...] PLN (słownie: [...]).

Mając powyższe na uwadze Organ Antymonopolowy zważył, co następuje.

Dla uznania, że sprawa ma charakter antymonopolowy, niezbędne jest ustalenie, czy w okolicznościach sprawy doszło do naruszenia interesu publicznoprawnego. W świetle art. 1 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów celem regulacji w niej zawartej jest zapewnienie rozwoju i ochrony konkurencji, ochrona przedsiębiorców narażonych na stosowanie praktyk ograniczających konkurencję i ochrona interesów konsumentów. Ustawa należy więc do sfery prawa publicznego; instrumenty w niej przewidziane mogą być stosowane jedynie wówczas, gdy na skutek działań przedsiębiorców naruszony jest interes publicznoprawny.

Naruszenie interesu publicznoprawnego ma miejsce wówczas, gdy działaniami, będącymi przedmiotem postępowania, zagrożony jest interes ogólnospołeczny, tzn., gdy dotyczą one szerszego kręgu uczestników rynku. Ustawa antymonopolowa znajduje zastosowanie, gdy naruszony jest interes publiczny, polegający na zapewnieniu właściwych warunków funkcjonowania rynku gospodarczego. Rynek taki funkcjonować może prawidłowo, gdy zapewniona jest możliwość powstania i rozwoju konkurencji. Ustawa chroni zatem konkurencję jako zjawisko o charakterze

instytucjonalnym. Za zagrożenie lub naruszenie konkurencji w takim rozumieniu należy uznać działania, które dotyczą sfery szerszego kręgu uczestników rynku, a więc dotyczą konkurencji rozumianej nie jako sytuację pojedynczego przedsiębiorcy, lecz jako zjawisko charakteryzujące funkcjonowanie całej gospodarki. Ingerencja organów antymonopolowych jest uzasadniona wtedy, gdy służy ochronie tak rozumianej konkurencji. Tylko w warunkach konkurencji przedsiębiorcy i konsumenci mają gwarancję realizacji konstytucyjnej wolności gospodarczej i ochrony swoich praw. Jej istotą jest bowiem współzawodnictwo przedsiębiorców w celu uzyskania przewagi na rynku, pozwalającej na osiągnięcie maksymalnych korzyści ekonomicznych ze sprzedaży towarów i usług oraz maksymalne zaspokojenie potrzeb konsumentów przy jak najniższej cenie. Decyduje o tym wolne i nieskrępowane działanie mechanizmów rynkowych popytu i podaży. Działanie w warunkach konkurencji wymaga niezależności w podejmowaniu decyzji. Wszelkie formy grupowych działań przedsiębiorców, które są w stanie ograniczyć wolność działalności gospodarczej uczestników rynku i sztucznie zmienić stosunki rynkowe prowadzą do zakazanego zniekształcenia konkurencji.

Zawarcie przez Śląską Izbę Lekarsko – Weterynaryjną porozumienia ograniczającego konkurencję polegającego na przyjęciu uchwał w sprawie cenników wskaźnikowych usług weterynaryjnych godzi w tak rozumianą konkurencję. Wywiera bowiem wpływ na cały rynek usług weterynaryjnych świadczonych na terytorium województwa śląskiego. Praktyka stosowana przez Śląską Izbę nie jest ograniczona do poszczególnych jednostek lub ich grupy, lecz oddziałuje w stosunku do wszystkich lekarzy weterynarii prowadzących działalność gospodarczą na obszarze działania Śląskiej Izby lub zamierzających podjąć taką działalność oraz do wszystkich rzeczywistych i potencjalnych odbiorców korzystających z usług weterynaryjnych.

Uznać należy, że w niniejszej sprawie naruszony został interes publicznoprawny, co uzasadnia ocenę zachowania Śląskiej Izby Lekarsko – Weterynaryjnej w świetle przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

W myśl art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy antymonopolowej zakazane są porozumienia, których celem lub skutkiem jest wyeliminowanie, ograniczenie lub naruszenie w inny sposób konkurencji na rynku właściwym, polegające m.in. na ustalaniu bezpośrednio lub pośrednio cen sprzedaży towarów. Zgodnie z art. 4 pkt 4 lit. c) w/w ustawy przez porozumienia rozumieć należy uchwały lub inne akty związków przedsiębiorców lub ich organów statutowych. Do uznania porozumienia za naruszające zakaz określony w art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów wystarczające jest wykazanie, że strony porozumienia stawiają sobie za cel ograniczenie konkurencji i nie ma znaczenia, czy cel ten został osiągnięty.

W przedmiotowym postępowaniu postawiony został zarzut zawarcia porozumienia ograniczającego konkurencję przez Śląską Izbę Lekarsko – Weterynaryjną w Katowicach poprzez przyjęcie przez jej organy uchwał w sprawie cenników wskaźnikowych usług weterynaryjnych, co stanowić może naruszenie art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy antymonopolowej.

Porozumienia, których celem lub skutkiem jest bezpośrednio lub pośrednio ustalanie cen sprzedaży towarów na rynku właściwym należą do najpoważniejszych ograniczeń konkurencji. „Spośród wszystkich porozumień kartel cenowy (tj. porozumienie poziome o koordynacji cen) uznawany jest za jedno z najcięższych naruszeń zakazu praktyk ograniczających konkurencję. Ceny są bowiem elementem umowy na ogół najsilniej oddziałującym na relacje konkurencyjne między przedsiębiorcami, a zarazem wpływającym na wybór ofert przez odbiorców; inne warunki umowne często traktowane są przez nich przy ostatecznym wyborze jako drugorzędne. Konkurencja cenowa między przedsiębiorcami pozwala na utrzymywanie cen na poziomie możliwym do zaakceptowania przez konkurentów i ich kontrahentów, a zarazem wymusza na tych pierwszych wzrost efektywności i redukcję kosztów” (E. Modzelewska – Wąchał *Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów – komentarz*, Wydawnictwo Twigger, Warszawa 2002, s. 71).

Prawidłowo funkcjonujący system konkurencji wywiera również wpływ na rynek konsumencki, tworzy bowiem na nim możliwość dokonywania racjonalnych wyborów produktów, które najpełniej zabezpieczają potrzeby konsumenta. Niedozwolone porozumienia cenowe powodują, że ceny kształtują się na wyższym poziomie niż wynikałoby to z wolnorynkowej gry popytu i podaży. W

wyniku porozumień ceny produktów ulegają sztucznemu podwyższeniu z oczywistą szkodą dla konsumenta. Celem zakazu porozumień cenowych jest zatem oprócz maksymalizacji efektywności działań ekonomicznych, ochrona interesów konsumentów. Dla konsumentów konkurencja oznacza bowiem bogatszą ofertę, niższe ceny i wyższą jakość towarów i usług.

Praktyki ograniczające konkurencję ujawniają się na określonym rynku właściwym. Stąd też dla poprawnej oceny zachowania Śląskiej Izby w kontekście zastosowania art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów konieczne jest zdefiniowanie rynku właściwego w sprawie. Zgodnie z art. 4 pkt 8 w/w ustawy przez rynek właściwy rozumie się rynek towarów, które ze względu na ich przeznaczenie, cenę oraz właściwości, w tym jakość, uznawane są przez ich nabywców za substytuty oraz są oferowane na obszarze, na którym ze względu na ich rodzaj i właściwości, istnienie barier dostępu do rynku, preferencje konsumentów, znaczące różnice cen i koszty transportu panują zbliżone warunki konkurencji. W niniejszej sprawie rynkiem właściwym w ujęciu geograficznym jest obszar wyznaczający terytorialny zakres działalności Śląskiej Izby, a więc zgodnie z Uchwałą Krajowej Rady Lekarsko – Weterynaryjnej Nr 39/99/II z 19 lutego 1999 r. w sprawie ustalenia obszaru działania i siedzib okręgowych izb lekarsko-weterynaryjnych - obszar województwa śląskiego. Rynek właściwy w ujęciu produktowym konstytuują z kolei usługi weterynaryjne, których szczegółowy wykaz zawierają cenniki wskaźnikowe opracowane przez Śląską Izbę, będące przedmiotem niniejszej decyzji.

Ostrze regulacji prorynkowej zawarte w ustawie antymonopolowej wymierzone jest w przedsiębiorców i ich związki. Za przedsiębiorcę zgodnie z art. 4 pkt 1 lit. b) ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów rozumieć należy osobę fizyczną, która wykonuje zawód we własnym imieniu i na własny rachunek lub prowadzi działalność w ramach wykonywania takiego zawodu. Lekarze weterynarii zrzeszeni w Śląskiej Izbie na podstawie przepisów ustawy o zawodzie lekarza weterynarii są więc przedsiębiorcami w rozumieniu ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Natomiast art. 4 pkt 2 w/w ustawy stanowi, że związkiem przedsiębiorców są izby, zrzeszenia i inne organizacje zrzeszające przedsiębiorców. Definicji tej odpowiadają jednostki organizacyjne samorządu zawodowego lekarzy weterynarii, wobec czego Śląską Izbę Lekarsko – Weterynaryjną uznać należy za związek przedsiębiorców.

Uchwały organów Śląskiej Izby Lekarsko – Weterynaryjnej podlegają zatem ocenie w trybie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Śląska Izba, będąc ustawowym reprezentantem samorządu zawodowego lekarzy weterynarii i związkiem przedsiębiorców w rozumieniu ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów ponosi odpowiedzialność za działania wykraczające poza ustawowe zadania tego samorządu, które wywołują lub mogą wywoływać skutki na rynku usług weterynaryjnych. Zadania samorządu zawodowego lekarzy weterynarii określa art. 10 ust. 1 ustawy o zawodzie lekarza weterynarii. Ustawa nie upoważnia okręgowych izb lekarsko – weterynaryjnych do uchwalania bądź rekomendowania cen za usługi weterynaryjne. Z treści Uchwał w sprawie cenników wskaźnikowych usług weterynaryjnych wynika zaś, iż wprowadzone zostały na podstawie art. 10 ust. 1 pkt 1 i 3 ustawy o zawodzie lekarza weterynarii, zgodnie z którym zadaniem samorządu jest sprawowanie pieczy i nadzoru nad należyтым i sumiennym wykonywaniem zawodu lekarza weterynarii oraz reprezentowanie i ochrona tego zawodu. W ocenie Organu Antymonopolowego, uchwały Śląskiej Izby dotyczące cenników wskaźnikowych usług weterynaryjnych wykraczają poza jej ustawowe zadania i w pełni podlegają rygorom prawa antymonopolowego. Sąd Antymonopolowy zajął jednoznaczne stanowisko odnośnie uprawnień Organu Antymonopolowego w zakresie oceny działań samorządu zawodowego, prezentując pogląd, że jeżeli działalność samorządu zawodowego mieści się w granicach kompetencji wynikających z przepisów określających jego ustrój, to jako legalna nie podlega ocenie ustawy antymonopolowej, chociażby nawet działalność samorządu naruszała cele chronione tą ustawą. Podlegają natomiast ocenie przepisów ustawy antymonopolowej działania samorządu zawodowego, które wykraczają poza jego ustawowe kompetencje, a zarazem wywołują negatywne skutki w zakresie rozwoju wolnej konkurencji (Wyrok Sądu Antymonopolowego z dnia 6 lipca 1994 r. sygn. akt XVII Amr 8/94). Analiza zadań Śląskiej Izby Lekarsko – Weterynaryjnej określonych w art. 27, 29 i 10 ustawy o zawodzie lekarza weterynarii oraz zebranego w toku postępowania materiału dowodowego

wskazuje, że postanowienia uchwał w sprawie cenników wskaźnikowych wykraczają poza ten zakres zadań, a ich realizacja służy nie tyle sprawowaniu pieczy nad właściwym wykonywaniem zawodu w granicach interesu publicznego i dla jego ochrony, ile koordynacji działań w zakresie ustalania cen za usługi weterynaryjne pomiędzy konkurentami na rynku.

Uchwały w sprawie cenników wskaźnikowych usług weterynaryjnych dotyczyły wszystkich lekarzy weterynarii zrzeszonych w Śląskiej Izbie i były dla nich wiążące. Na podstawie art. 19 ustawy o zawodzie lekarza weterynarii członkowie samorządu obowiązani są przestrzegać m.in. uchwał władz i organów samorządu lekarzy weterynarii, zaś niewywiązywanie się z tego obowiązku stanowi w myśl art. 10 ust. 3 Kodeksu Etyki i Deontologii Weterynaryjnej przewinienie zawodowe. Uchwały w sprawie cenników wskaźnikowych usług weterynaryjnych spełniają zatem kryteria, o których mowa w art. 4 pkt 4 lit. c) ustawy antymonopolowej. Z powyższego względu należy odrzucić argument Śląskiej Izby jakoby cenniki wskaźnikowe usług weterynaryjnych nie miały mocy obowiązującej członków Śląskiej Izby. Zostały bowiem podjęte mocą uchwał, czyli dokumentów, które na podstawie ustawy o zawodzie lekarza weterynarii mają charakter obligatoryjny i wiążą członków Śląskiej Izby.

Z zebranego w toku postępowania antymonopolowego materiału wynika, że cenniki usług weterynaryjnych miały po części charakter cenników rekomendowanych, po części zaś cenników minimalnych. Cel ograniczenia swobody podejmowania decyzji gospodarczych przez lekarzy weterynarii w zakresie ustalania cen zalecanych za oferowane klientom usługi weterynaryjne wynika zarówno z formy, w jakiej cenniki te zostały wprowadzone w życie, jak i z twierdzeń Śląskiej Izby, iż cenniki są „informacją do stosowania i pobierania opłat”, zaś „cena wskaźnikowa to cena uzasadniona, wynikająca ze średnich cen stosowanych w zakładach leczniczych dla zwierząt”. Zgodnie z orzecznictwem Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości, które leży u podstaw polskiego systemu ochrony konkurencji „ustalenie ceny, nawet takiej, która ma jedynie charakter rekomendacji ogranicza konkurencję, ponieważ umożliwia wszystkim uczestnikom rynku przewidzieć z dużym stopniem prawdopodobieństwa, jaka będzie polityka cenowa ich konkurentów, zwłaszcza jeśli istnieje możliwość przeprowadzania kontroli i pociągnięcia do odpowiedzialności za ich niestosowanie” (Wyrok Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości w sprawie 8/72 *Vereeniging van Cementhandelaren* [1972] ECR 977, par. 21). Należy zwrócić również uwagę na dwa czynniki, które przesadzają o antykonkurencyjnym celu cenników wskaźnikowych: po pierwsze cenniki wprowadzone zostały przez Śląską Izbę mocą obligatoryjnego aktu wewnętrznego – uchwały podjętej przez jej organy, po drugie zaś ustawa o zawodzie lekarza weterynarii przyznaje organom samorządu lekarzy weterynarii kompetencje do koordynowania zachowań zrzeszonych w nim członków. Tak więc uznać należy, że Śląska Izba Lekarsko – Weterynaryjna, jako ustawowy reprezentant lekarzy weterynarii jest wyposażona w kompetencje służące koordynacji zachowań jej członków, co w przypadku przyjęcia uchwał w sprawie cenników wskaźnikowych usług weterynaryjnych, wiąże się z zamiarem, choćby nieświadomym, ograniczenia konkurencji na rynku usług weterynaryjnych.

Do uznania porozumienia za naruszające zakaz określony w art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów wystarczające jest wykazanie, że strony porozumienia stawiają sobie za cel ograniczenie konkurencji i nie ma znaczenia, czy cel ten został osiągnięty. Zgodnie ze stanowiskiem Sądu Antymonopolowego „(...) dla uznania konkretnego działania albo zaniechania za przejaw praktyki monopolistycznej nie jest wcale konieczne, aby owo zachowanie wywoływało skutki na rynku. Dla bytu praktyki monopolistycznej wystarczająca jest już bowiem sama możliwość wystąpienia na rynku negatywnych skutków będących przejawem ograniczenia konkurencji” (por. Wyrok z dnia 15 lipca 1998 r., sygn. akt XVII Ama 32/98). Podobnie Europejski Trybunał Sprawiedliwości konsekwentnie podnosił, że nie ma potrzeby brać pod uwagę rzeczywistych skutków porozumienia, jeżeli jego celem jest zapobieżenie ograniczeniu lub zakłóceniu konkurencji (Wyrok Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości w sprawach połączonych 56 i 58/64 *Consten and Grudnig* [1966], ECR 429; Zob. też: Wyrok ETS w sprawie C-235/92 P *Montecatini* [1999], ECR I-4539, par. 122; Wyrok ETS w sprawie C-277/87 *Sandoz Prodotti Farmaceutici v Commission* [1990] ECR I-45; Wyrok w sprawie C-219/95 P *Ferriere Nord v Commission* [1997] ECR I-4411,

par. 14 i 15). Tak więc dla stwierdzenia zarzucanej praktyki decydujące znaczenie ma sam fakt ustalenia cen wskaźnikowych, nie zaś to, czy były one rzeczywiście stosowane przez lekarzy weterynarii. Stanowisko takie znajduje też oparcie w Wyroku Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości w sprawie 246/86 *Belasco* [1989] ECR 2117, w którym orzekł, iż jakkolwiek ceny ustalone mogą nie być przestrzegane w praktyce, uznaje się, że decyzja wprowadzająca te ceny ma na celu ograniczenie konkurencji. Jednakże fakt, że cenniki wskaźnikowe wprowadzone zostały na mocy uchwał, a więc dokumentów wiążących wszystkich członków Śląskiej Izby, świadczy o tym, że mogły wpływać na politykę cenową lekarzy weterynarii, zwłaszcza, że – zgodnie z Kodeksem Etyki i Deontologii Weterynaryjnej – nieprzestrzeganie uchwał władz i organów samorządu lekarzy weterynarii stanowi przewinienie zawodowe i jest zagrożone możliwością przeprowadzenia postępowania dyscyplinarnego. Ustawowy obowiązek stosowania się lekarzy weterynarii do uchwał podjętych przez organy Śląskiej Izby wskazuje dodatkowo na niebezpieczeństwo kształtowania się cen na poziomie wyższym niż w normalnych warunkach konkurencji.

W toku postępowania antymonopolowego Śląska Izba podniosła, że podejmując uchwały w sprawie cenników wskaźnikowych, jej organy wyszły „naprzeciw oczekiwaniom środowiska” lekarzy weterynarii, a opracowanie cenników, miało na celu powiadomienie lekarzy weterynarii o średnich aktualnie stosowanych cenach w zakładach leczniczych dla zwierząt na Śląsku. Śląska Izba podkreślała również, że cenniki miały jedynie charakter informacyjny i pomocniczy (karty nr 3, 72). „O ile jednak jest normalną praktyką, że organizacje samorządu zawodowego zapewniają swoim członkom pomoc, to nie może ona wywierać jakiegokolwiek bezpośredniego lub pośredniego wpływu na konkurencję, zwłaszcza przybierać formy cenników skierowanych do wszystkich członków bez względu na ich własną strukturę kosztów. Rozpowszechnianie cenników rekomendowanych przez związki przedsiębiorców zmierza do wyrównywania się poziomu cen poszczególnych przedsiębiorców niezależnie od ich kosztów własnych. Taki sposób postępowania związku przedsiębiorców odwodzi przedsiębiorców, których koszty własne prowadzonej działalności są stosunkowo niskie od obniżania swoich cen, co kreuje sztuczną przewagę dla przedsiębiorców mających najmniejszą kontrolę nad kosztami produkcji. Ryzyko takie nie jest jednakże właściwe rozpowszechnianiu informacji, które pomogłyby przedsiębiorcom w kalkulacji kosztów własnych w taki sposób, aby ustalali oni ceny sprzedaży w sposób niezależny i samodzielny” (Decyzja Komisji Wspólnot Europejskich Nr 96/438/EC z dnia 5 czerwca 1996 r. w sprawie IV/34.983 – *Fenex*, OJ L 181, 20.07.1996, s. 28, par. 60-65).

Z dniem podjęcia Uchwały Nr 294/III/2004 Rady Śląskiej Izby Lekarsko Weterynaryjnej z 18 czerwca 2004r. uchylona została Uchwała nr 114/III/03 Rady Śląskiej Izby z dnia 18 marca 2003 r. w sprawie zmiany cennika wskaźnikowego usług weterynaryjnych Śląskiej Izby Lekarsko-Weterynaryjnej. Z tym dniem zniesiony został obowiązek stosowania się przez członków Śląskiej Izby do postanowień Uchwały Nr 114/III/03 z dnia 18 marca 2003r. Organ Antymonopolowy nie może uwzględnić jednak argumentacji Śląskiej Izby, iż powodem uchylenia uchwały w sprawie cenników wskaźnikowych było wejście w życie ustawy z dnia 18 grudnia 2003r. o zakładach leczniczych dla zwierząt (Dz.U. z 2004r. Nr 11, poz. 95), rozporządzeń wykonawczych Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 sierpnia 2004r. do tej ustawy (Dz.U. z 2004r. Nr 194, poz. 1990-1996) oraz ustawy z dnia 2 lipca 2004r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz.U. z 2004r. Nr 173, poz. 1807). Śląska Izba zdaje się w ten sposób sugerować, że brak tych uregulowań uzasadniał podejmowanie przez nią uchwał w sprawie cenników wskaźnikowych. Przepisy tych aktów prawnych nie wprowadzają natomiast żadnych istotnych zmian odnośnie kwestii opłat za usługi weterynaryjne; jedynie przepis art. 26 ustawy o zakładach leczniczych dla zwierząt stanowi, że wynagrodzenie za usługi weterynaryjne ma charakter umowny. Śląska Izba Lekarsko – Weterynaryjna jako jednostka organizacyjna samorządu zawodowego lekarzy weterynarii i uczestnik rynku gospodarczego jest obowiązana przestrzegać całego porządku prawnego i jest związana również ustawą z dnia 5 lipca 2001 r. o cenach (Dz. U. z 2001r. Nr 97, poz. 1050) oraz ustawą o ochronie konkurencji konsumentów. Zgodnie z art. 2 ustawy o cenach, ceny towarów i usług uzgadniają strony zawierające umowę. Swoboda uzgadniania cen podlega ograniczeniom tylko na podstawie przepisów w/w ustawy, która nie przewiduje delegacji uprawnień w tym zakresie

dla samorządu zawodowego lekarzy weterynarii. W związku z powyższym argumentacja Śląskiej Izby nie zasługuje na uwzględnienie.

W ocenie Organu Antymonopolowego, uchylenie w/w uchwały nie świadczy o zaniechaniu stosowania praktyki ograniczającej konkurencję w rozumieniu art. 10 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Praktykę będącą przedmiotem niniejszej decyzji należy uznać za praktykę ciągłą, która została zapoczątkowana w 1991 r. wraz z podjęciem Uchwały nr 3/2/91 z dnia 13 grudnia 1991 r. Nadzwyczajnego Zjazdu Lekarzy Weterynarii Śląskiej Izby Lekarsko – Weterynaryjnej w Katowicach, która zobligowała Okręgową Radę Śląskiej Izby do opracowania wskaźnikowego cennika usług weterynaryjnych i była podstawą do przyjęcia wszystkich następnych uchwał w tej sprawie. W dalszym ciągu ma zatem moc obowiązującą uchwała stanowiąca swoisty fundament działalności Rady Śląskiej Izby w zakresie wprowadzania cenników wskaźnikowych. Na mocy uchwały Nr 3/2/91 z dnia 13 grudnia 1991 r. nastąpiła bowiem w obrębie Śląskiej Izby delegacja uprawnień do podejmowania przez jej Radę Okręgową decyzji w sprawie ustalania cen wskaźnikowych za usługi weterynaryjne, a uchwały wprowadzające cenniki i ustalające ceny były wprowadzeniem tej uchwały w życie zgodnie z jej treścią, a także zgodnie z art. 29 ust. 2 ustawy o zawodzie lekarza weterynarii, który stanowi, że Okręgowa Rada kieruje działalnością Okręgowej Izby w okresie pomiędzy Okręgowymi Zjazdami, a w szczególności wykonuje jego uchwały. Na mocy w/w uchwały Rada została zatem zobowiązana do opracowania cennika wskaźnikowego usług weterynaryjnych. Wykonaniem i egzemplifikacją tego zobowiązania były i – z uwagi na fakt, że generalny obowiązek opracowania cennika wskaźnikowego nie został zniesiony – nadal mogą być uchwały Okręgowej Rady wprowadzające cenniki wskaźnikowe. W myśl art. 68 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów nie wszczyna się, z zastrzeżeniem art. 93, postępowania jeżeli upłynęło 5 lat od końca roku, w którym dopuszczono się naruszenia przepisów ustawy. Art. 93 w/w ustawy stanowi z kolei, iż nie wszczyna się postępowania w sprawie stosowania praktyk ograniczających konkurencję, jeżeli od końca roku, w którym zaprzestano ich stosowania, upłynął rok. Przepisy te nie znajdują zastosowania w przedmiotowym przypadku, dlatego należy odrzucić argument Śląskiej Izby, iż zgromadzony w toku postępowania materiał dowodowy nie potwierdza faktu stosowania przez Śląską Izbę praktyk ograniczających konkurencję, ponieważ podejmowane uchwały w sprawie cenników wskaźnikowych zostały uchylone przez samorząd lekarzy weterynarii województwa śląskiego (karta nr 92).

Przeprowadzona analiza zebranego w toku niniejszego postępowania materiału dowodowego wskazuje na to, iż w okolicznościach sprawy spełnione zostały przesłanki art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz przesłanka art. 9 tej ustawy. Stąd należało orzec jak w punkcie I.1 sentencji.

Na podstawie art. 101 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 101 ust. 5 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów Prezes Urzędu może nałożyć na związek przedsiębiorców karę pieniężną w wysokości nie większej niż 10% przychodu określonego w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary, jeżeli związek przedsiębiorców, choćby nieumyślnie dopuścił się naruszenia zakazu określonego w art. 5, w zakresie niewyłączonym na podstawie art. 6 ust. 1 i art. 7, lub naruszenia zakazu określonego w art. 8 tej ustawy. W przedmiotowej sprawie nie mają zastosowania wyłączenia wynikające z art. 6 ust. 1 ustawy antymonopolowej, dotyczące tzw. porozumień bagatelnych i art. 7 w/w ustawy w sprawie wyłączenia spod zakazu stosowania praktyk ograniczających konkurencję niektórych rodzajów porozumień. Śląska Izba zrzesza wszystkich przedsiębiorców działających na rynku usług weterynaryjnych w województwie śląskim, a zawarte przez nią porozumienie należy do szczególnie szkodliwych ograniczeń konkurencji nie podlegających wyłączeniu (art. 6 ust. 2 ustawy antymonopolowej). Tym samym porozumienie to nie podlega wyłączeniom wskazanym w art. 6 ust. 1 i art. 7 w/w ustawy.

Kryteria brane pod uwagę przy ustalaniu kary pieniężnej na podstawie art. 101 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów ustalone zostały w art. 104 w/w ustawy. Zgodnie z tym przepisem przy ustalaniu kary należy brać pod uwagę okres, stopień i okoliczności uprzedniego

naruszenia przepisów ustawy antymonopolowej. Ustalając karę nałożoną na Śląską Izbę Organ Antymonopolowy wziął pod uwagę szeroki zasięg zakazanej praktyki obejmujący całe województwo śląskie, charakter praktyki zaliczanej do najcięższych praktyk ograniczających konkurencję, fakt jej 13 – letniego obowiązywania, a także okoliczność, iż praktyka nie została zaniechana. Miarkując karę uwzględniono fakt nie wyciągnięcia konsekwencji w stosunku do członków Śląskiej Izby nie wykonujących podjętych uchwał oraz naruszenie ustawy antymonopolowej po raz pierwszy. W związku z powyższym ustalono wysokość kary na kwotę 14 000 PLN (słownie złotych: czternaście tysięcy). W ocenie Organu Antymonopolowego wymierzona kara w wysokości około 5 % przychodu osiągniętego przez Śląską Izbę w 2003 r. jest adekwatna do stopnia naruszenia przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Kara pełni rolę represyjno - wychowawczą, a także pozostaje w proporcji do możliwości finansowych Śląskiej Izby. Wobec powyższego orzeczono jak w pkt I.2. sentencji.

Zgodnie z art. 105 ust. 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów karę pieniężną należy uiścić w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów: NBP o/o Warszawa Nr 51101010100078782231000000.

Zgodnie z art. 75 ustawy antymonopolowej, Organ Antymonopolowy rozstrzyga o kosztach w drodze postanowienia, które może być zamieszczone w decyzji kończącej postępowanie. W myśl art. 72 ustawy, jeżeli postępowanie zostało wszczęte z urzędu i w jego wyniku Organ Antymonopolowy stwierdził naruszenie przepisów ustawy, przedsiębiorca lub związek przedsiębiorców, który dopuścił się tego naruszenia, zobowiązany jest ponieść koszty postępowania.

Niniejsze postępowanie zostało wszczęte z urzędu. W jego wyniku Organ Antymonopolowy w punkcie I.1. sentencji decyzji stwierdził naruszenie przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Kosztami niniejszego postępowania dla Organu Antymonopolowego, są wydatki w wysokości 27 PLN związane z korespondencją z Śląską Izbą Lekarsko – Weterynaryjną. W związku z powyższym Organ Antymonopolowy postanowił obciążyć Śląską Izbę kosztami postępowania w wysokości 27 PLN (słownie złotych: dwadzieścia siedem). W związku z powyższym należało orzec jak w punkcie II sentencji.

Koszty niniejszego postępowania Śląska Izba Lekarsko - Weterynaryjna obowiązana jest wpłacić na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów: NBP o/o Warszawa Nr 51101010100078782231000000 w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji.

Na postanowienie zawarte w punkcie II niniejszej decyzji, na podstawie art. 78 ust. 6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479²⁸ § 1 pkt 2 kodeksu postępowania cywilnego, przysługuje zażalenie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Katowicach w terminie tygodnia od dnia doręczenia.

Stosownie do treści art. 78 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479²⁸ § 2 kodeksu postępowania cywilnego – od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Katowicach.

DYREKTOR DELEGATURY
URZĘDU OCHRONY KONKURENCJI
I KONSUMENTÓW W KATOWICACH

Alicja Kral